

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va eși Marti-a, Joi-a, Sambă'a si Dominică, demaneti'a.

Locniati'a Redactorului:
si
Cancellari'a Redactiunii:
e in
Strat'a Morariloru Nr. 18.

Sursoarele nefrancate nu se voru
pina decâtu numai de la corespon-
denții regulari ai „Federatiunii“
Articlii trimisi si nepublicati se
voru arde.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siase lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 16 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre ann. — 2 galb. pre 1/2
de ann. — si 1 galb. pre 1/4 de ann.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tupa'a tim-
brale pentru fiiece care publicati-
une separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu exemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 22 maiu, 1868.
3 iuniu.

Graiulu seriosu si plinu de demnitate alu natiuniloru apesate, este atătu de potinte, in cătu ori cum voru trudi apesatorii si impilatorii a-lu innadusi, sa se inaltia printre toti obstaculii si reversandu-se pînă tote anghiurile nu lipsesce neci odata a castigă pre partea sa pre tota suflarea omenesca, in care se aha simtiu de dreptu si dereptate, si a implē de spaima si fiori pre toti acei monstrii ai genului omenescu, a căroru insusire si arma suprema este: vanitatea, spiritulu de suprematisare si orb'a pofta de domina. Pronunciamentulu intielegintiei romane d'iu Blania si giuru inca a facutu acest'a esperintia. Tramisu, pre aripele publicitatii, elu a afluatu, de una parte, buna primire la toti omenii luminati, iubitori de libertate si dreptate, cari au cunoscintia de sortea natiunei romane, cari sciū, că acest'a natiune, intr'unu statu, ce se dice constitutiunale, n'are altu terenu pentru comunicarea vocei sale si validarea justeloru sale pretensiuni, de cătu publicitatia romana, si acest'a restrinsa, amenintata si persecuata pre totu pasulu, de intipuitii Domnitōri poternici ai situatiunci presinte; era de alta parte, acelu pronuciamentu, a treditu pre apesatori d'in ilusiunile, in cari se leganau, facandu-i a simti remuscări amare, cari si le manifesta in cuvinte despretiutorie.

Pre candu diurnalistic'a liberale, independinta, care se lupta pentru adeverat'a libertate, in favorulu totoruru poporeloru si natiuniloru, au primitu acelu pronuciamentu cu tota caldur'a, salutandu cu entusiasmu pasulu demnu de una natiune conscia de drepturile sale, pre atunci organulu guvernamentale ungurescu „Pesti Napló“, lu asemena cu „agitarea lui Asztalos, contra constitutiunei liberali si guvernului parlamentariu,“ lu-numesce „agitare a căti-va popi si căte-va sute de studinti“, una vatemare a legiū, care ar' merită cea mai aspra pedepsa, de cum-va nu ar' mitiga-o simplitatea auctoriloru acelu pronuciamentu“, indruma pre romani la „diligentia si economisare;“ pre scurtu, organulu partitei unguresci de la putere recurge — intru manifestarea impressiunecă, ce a facutu a supra-si pronuciamentulu de care se intretienemu — la despretiu, ultimulu mediulocu, atuncia, candu ti-lipseste ori ce argumentu. Pentru ca totu-si sē se para, că inganfat'a foia guverniale are ce-va base intru judecarea importantiei pronuciamentulu, ea cerca a-si justifică nedemna s'a procedura echiamandu: „că scie că partea cea mai considerabile a intielegintiei romane, siede pre bancele reprezentantiloru lorū, si cei mai multi nu aproba cele intemperate s. a.“ Si acē este la rondulu nostru a vi spune totururu unguriloru, cari sunteti de acest'a parere, că ve afluati in cea mai mare rategie. Cu scirea voastra reprezentantii romani la diet'a unguresca, suntu pentru autonomi'a Transilvaniei, pentru drepturile natiunei romane, si nu se va invol neci unulu, ca sē faceti d'n Transilvani'a comitatu alu Ungariei, — era in cătu pentru reprezentantii romani d'in Ardealu — si numai de acest'a este vorba — v'am repetitu de nenumerate ori, că de acesti-a nu se afla necaiuri, natiunea romana nu este reprezentata necaiuri, d'in cauza că i-ati luatu totu terenulu, d'in cauza că ati redus'o la tempulu feudalismulu, pentru cuventu că i-ati luatu tote drepturile si d'in motivu că ati aservit'o de nou. Intrebati voi pre acei domni, pre cari i numiti deputati romani d'in Ardealu, sē ve raspunda ei: daca se considera, daca se numesce ei reprezentantii ai natiunei romane in diet'a unguresca? si nu credemu că va avē ore carele fruntea a dice că e asiē! si daca totu-si ar' dice, i-ar' deminti intreg'a natiune romana, i-ar' deminti protestele alegatoriloru lorū, facute la alegerea lorū,

i-ar' deminti fapt'a necontestabile, că natiunea romana n'a recunoscutu legea electorale feudale pre basea carei-a s'an alesu, i-ar' deminti adeverulu, că natiunea romana n'a alesu pre nimene sē vina in diet'a Pestei pentru a aduce legi in contra patriei sale! — Este mai departe la rondulu nostru, a ve spune, fratiloru unguri! că d'in voi numai maliti'a si simtiemintele cele mai damnable vorbescu, candu atribuiti acelu pronuciamentu „simplicitatii unoru preuti si studinti“; ar' trebui sē ve ascundeti de rusne daca ati cunosece rategie voastra. — Studintii n'au neci una parte in acelu pronuciamentu, de cătu dora consensulu animei lorū pure romanesci; studintii au serbatu memorabilea d'i de 3/11 maiu in suer'a lorū, — era pronuciamentulu este productulu unei coferintie de intieleginti, d'intre cari multi ar' potē face onore si ilustrulu neamu ungurescu, care de altminte si pote numerā pre degete invatatiei epocali d'in saugele sēu. Si in fine, este la rondulu nostru sē protestāmu cu tota solemnitatea contra batjocurei, ce se face natiunei nostre, prin asemenarea pronuciamentulu desu pomenitu cu afaceri de a le lui Asztalos. Natiunea romana este desbracata de tote drepturile sale. Cestiunea Transilvaniei este cestiune nedecisa. Pasii ce-i facu filii natiunei nostre, intre marginile legi, rechiamandu drepturile natiunei si a le patriei, au tote titlurile dreptulu, si este una insolintia fără de margini d'in partea contrariloru nostri politici, a numi acei pasi legali „agitare.“ Sēu dora acelu pronuciamentu vi se pare prea domolu, prea putienu seriosu? Veni-va tempulu, candu lu veti audī si mai seriosu, resunandu d'in tote anghiurile locuite de romani!

In Vien'a nice acuma nu se mai scie, in ce sensu se va dechiară Vaticanulu a supr'a legiloru confesiunali, facute in prejudetiulu Concordatulu. Se presupune emiterea unui protestu solene, care, de altminte, n'ar' avē neci o consecintia. Se dice, că pentru asemene casu respunsulu ar' fi si gat'a in Vien'a. Se va spune lui Falcinelli ace'a, ce s'a spusu si baronulu Meysenbug in Rom'a, adeca, cum că sanctiunea acestoru legi a fostu una esigintia a tempulu, că autonomi'a baserecei nu va fi, d'altminte, neci decâtu restrinsa, ci va fi garantata in modu expresu si formale. Se dice că Hasner ar' avē acuma de multu tempu misiunea de a pregati un a propunere, cu privire la acesta afacere, pentru senatulu imperiale. Legea ar' fi sē se propuna si sē se desbata in senatulu imperiale de o data cu legile relative la reform'a afaceriloru scolastice.

Caletori'a principelui Napoleonu prin München. Vien'a si Pest'a, in Orientu, nu se mai trage' la indoiele. In legatura cu acesta caletoria, alu carei-a caracteru politicu este necontestabile, foi'a d'in Coloni'a primi scirea curiosa, că mai multi diurnalisti francesci voru face cătu mai curendu una excursiune in Germani'a de la media-di, cu scopu ca sē se informeze despre stimulatune de acolo. Se dice, că acesti domni aru fi provocati prin una ambasadura de aici, dentru ca sē se convinga, cum că Austri'a se bucura in Germani'a de la media-di de una simpatia mai mare decâtu Prussi'a.

D'in Transilvani'a.

De la Fogarasu, unde in 26 si 27 maiu a. c. se mai tienu una adunare trimestrala a reprezentantiei municipale, sub presiedinti'a dlui capitanu Tamasiu, primiramu conclusulu ce publicāmu mai la vale, d'in a carui cauza s'a perdutu aproape una d'i, cu dispute furtuose. Căti-va ciocoi d'in Fogarasu nu suferiā nici macaru numirea de mare principatu, era romanii au fostu atătu de indulgenti, in cătu au suferitu a se alterā titulu tierci, pe care imperatulu Austriei o

porta, pana in diu'a de asta-di. Nu se pote crede, ce indrasneti sunt unii ciocoi de la unu timpu incoce. Pentru ca sē se vedea ce a fostu in stare a sterge minoritatea ciocoiloru prin influinti'a sa, sentintiele si pasagele esterse le punemu in parentese. Intru altele, acestu actu de remustratiune si protestu, destinat a cerculā in doue limbe pre la tote jurisdictiunile, se votā in tooma si se decide a se tipari si trimite atătu la gubernu, cătu si la jurisdictiuni. Eca-i cuprinsulu:

Proiectulu de lege pregatitu de cătra comisiunea dietei unguresci cu scopu de a se regulā referintiele natiunalitatiloru d'in Ungari'a dede mai antăiu reprezentantiei comitatulu ungaro-slavonescu Zemplin ocaziune de a protestā in contra acelu proiectu, a-si cerculā protestulu sēu pre la tote minicipiele Ungariei si a le Transilvaniei, (aruncandu prin acest'a d'iu nou neghin'a certeloru internationale si totiunde vrasimaseloru civile). Totu asiā fece in d'itele mai de aproape comitatulu Abauj.

Reprezentantia acestui districtu, privindu tote trele acele-a acte d'in punctulu sēu de convictiune, in tre oricare alte impregiurări, n'ar' fi trebuitu sē se ocupe cu ele de locu, pentru că referintiele nostre internationale in marele principatu alu Transilvaniei se afla regulate de patru ani incoce prin lege chiara; era usulu celoru trei limbe ale patriei se afla pe calea cea mai buna de a se regulā si statori prin puterea vietiei practice, intocma precum se vede acela-si regulatu la cele trei natiuni ale Elvetiei; (prin urmare noi nu aveamu nici o cauza plausibila de a ne amestecā in respectivele afaceri internationale d'in Ungaria). Dupa ce inse epistol'a cercuaria a reprezentantiei comitatulu Zemplin amagi inca si pre unele municipie d'in Transilvani'a pentru ca sē se alature la protestulu acelei-a, si dupa ce credemu că epistol'a comitetulu Abauj pote sē amagesca inca si pre altele, reprezentantia acestui districtu crede a fi de detorintia sa, ca sē preintimpine si ea unele idee periculose atătu presentulu cătu si viitoriulu, si sē nu suferē a i sē d'ice: qui tacet consentire videtur.

Subscrisul comitetu districtualu si implinesce acesta detorintia a sa cu atătu mai virtosu, cu cătu elu sē scie a fi reprezentantele unei populatiuni ce face parte d'in natiunea romanescă si este petrunsa de iubire cătra limb'a sa natiunala, cum si mandra de natiunalitatea sa si de istori'a ei.

Suntu mai bine de ani 30, de candu lupt'a pentru limb'a natiunala s'a inceputu in Transilvani'a in urmarea deseloru incercări de a suprimā limb'a romanescă (si a o esterminā tooma si d'in vieti'a familiiloru). In totu decursulu acelu periodu de timpu romanii au luatu parte activa la lupt'a impusa lorū de cătra altii pe terenulu acest'a, folosindu-se de tote midilocele, pe care a fostu in stare de a si-le castigă, mai alesu in epocela deciderorie. Ca sē tacemu de publicitatea romanescă, care in totu timpulu priveghiedia cu tota aprigimea pe langa altariulu limbei, — la anulu 1842, pre candu diet'a Transilvaniei intentase limbei nostre lovitur'a de morte, acea parte a clerulu romanesc, carea dupa legi nu se potea renumerā intre clerurile tolerate, a inaintatu prin capitolulu de la Blasiu protestulu celu mai vigorosu in contra acelu atentatu. In anulu 1848 grigea cea mai mare si mai imperativa a natiunei romanesci, reprezentate in o adunare de 40 mii suflete, a fotu ca „radiemata pe principiulu libertatii, egalitatii si fratietatii, sē-si asigure ne-dependinti'a sa natiunala in respectulu politicu, sē lucredie in numele sēu ca natiune romanescă cu limb'a sa natiunala in tote afacerile căte se atingu de d'ins'a atătu in legislatiune cătu si in administratiune.“ Dupa inaldusirea revolutiunei, suptu totu timpulu absolutismulu, natiunea romanescă nu numai că nu se abatū pe unu minutu macaru, de la principiile credintiei sale politice si natiunale, respicate in mai multe petitiuni si proteste, substernute de mai inainte la prē inaltulu tronū, ci tooma d'in contra, de-si trantita la parete, s'a folositu de ori-ce ocaziune de a protestā in contra totururu incercārilor de esterminare natiunale. In ianuariu 1861, conferinti'a romanescă, adunata la Sibiu, de-si nu erā compusa d'in membrii alesi, totu-si asiē, precum erā, si-tienū de prim'a detorintia de a pretinde garantie de ajunsu pentru esistinti'a sa natiunale si pentru infloarea limbei sale. Dupa aceea, natiunea nu s'a odih-

nit, pana candu nu si-vediu limb'a sa introdusa acolo, unde i-se cnvina sê se afle de multu, adeca in sala legislativa, cum si pre la tote dicasteriele si cancelariile administrative si judecatoresti.

La tote acestê-a actiuni nationale si patriotice districtuale Fagarasiului a luatu parte activa in modu eminentu, si totu deun'a a latrea cu cei mai de frunte luptatori, pentru drepturile patriei si a le nationi, atâtu in adunâri, câtu si in deputatiuni nationale, atâtu in sinulu acestui comitetu, câtu si in diet'a tieriei. Este deci invederatu, cumca comitetulu districtuale, respingundu de la sine-si tentatiunea venita d'in comitatele Zemplin si Abauj, nu face mai multu, decâtu si-remane sîe-si consecinte, implinesce voint'a populatiunei si protesta in contr'a celui mai micu prepus, câ ar' cugetà dora a se renegà pre sine in-sinu, pentru ca mai apoi sê cadia sub sigurulu blastemu alu posteritâtii.

In detaliurile epistoleloru de la Zemplin si Abauj comitetulu nu voiesce a se lasà. Opiniunile respicate in aceste-a epistole sunt refrante de multu d'in alte pârti, in modulu celu mai stralucitu; (era mai de aproape, reprezentanti'a districtului Barsiei si magistratulu sêu, in respunsulu datu d'in Decembre 1867, le-au sfarmatu un'a câte un'a.) Deca totu-si este ca sê se opresca cine-va-si la vre-o parte a acestor epistole, apoi vomu observà, cum câ simburile lor este câ: limbe nemaghiare sê fia suferite numai in comuna, baserica, scola si in familia; era in a lunâri municipale, in administratiune, la tribuna, si asiè mai de parte, nici decum si nici odata, pentru câ a tmiintre, vai de Ungari'a.

(Deca Ungari'a va fi ferice sêu neferice cu mai multe limbe sêu cu supremati'a unei-a, acêst'a este curatu afacerea sa si a poporeloru sale.) Subscrisulu comitetu, d'in partea sa, este convinsu, cum câ locuitorii marelui principatu alu Transilvaniei, prin urmare si locuitorii acestui districtu, voru incepe sê guste indestularea si fericirea numai atunci si numai sub conditiune, decà usulu celoru trei limbe transilvanice se va reguila in tocma precum este regulatu usulu altoru trei limbe in Elveti'a. Tote argumentele, câ e se aducu in contr'a acelu usu sunt numai sofisme si preteste a le principiulu de suprematia, a câroru valoare trebe sê dispara d'inaintea esempleloru practice, pre cari poporele pamentului le au nu numai in susu numitulu statu, ci si in Belgi'a, in state e unite a le Americi de nordu, in Sabaudi'a, pana se aflà unita cu Piemontulu, tocma si in provinciile germane d'in imperiulu Rusiei. Candu d'in contr'a, ori unde limba unei natiuni mai numeroase a fostu sêu este delaturata, culcata la pamentu, precum in Boemi'a si in Irlanda, pre acolo nici o lata nu au lip-itu sguduiturê cele mai periculoze si, in casulu celu mai bunu, agitaciunile suntu permanente.

Usulu limbei numai in comuna, baserica, scola si in familia, nu este mai multu, decâtu o concessiune forte ilusoria. Nici o natiune si nici o limba nu este si nu va fi ascurata in desvoltarea, cultur'a si in viitorulu ei, decà nu i va stà campulu deschisu in administratiunea politica si judiciara, cum si in legislatiune. Acestu adevèru este a âtu de invederatu, in câtu aflâmu de prisosu a-lu mai ilustrà cu argumente cunoscutu totu oru.

Dupa tote aces-te-a comitetulu, condusu nu numai de sacre e sale detoritê câtra limb'a poporului, locuitoriloru in acestu districtu, ci si inspiratu de puterniculu sentiù alu reciprocitâtii de drepturi, cum si de ferbintele doru de a vedè odata restaurandu-se ega itatea de drepturi, si cu aceea concordia, preste totu, roga pre tote municipiele sorori d'in acêsta patria, ca respingundu (de trei ori nefericit'a) epistol'a d'in comitatele Zemplin si Abauj, sê accepte principiile na iunei romanesti d'iu Transilvania, statorite cu respectu la reguilele usulu celoru trei limbe a le acêstei tierie.

Turd'a, 25/4, 1868.

Onorata Redactiune!

In dilele trecute am datu preste una plangere câtra comitetulu comitatense, d'in care ve comunicu spre publicare, urmatoriulu estrasu:

In 8 maiu anul curinte vicecomitele Boer Kálmán a citatu inaintea oficiolaturu comitatense pre Vasile Cucuiu, unde indata dupa ce s'a prezentatu, amintitulu vicecomite s'a aruncatu a supr'a lui cu una furia selbateca, si forte rabiatu, injurandulu de D-dieu, si strigandu-i tâlhariu, se incercà a-lu nimici.

Cu una taria extraordinaria-i dederà 6 pumni in capu, dupa cari si-pierdu vederea pre câte-va minute, si ameti; pre cându s'a desceptatu d'in acea ametiela, susu numitul vicecomite cu potere intreita, provenita d'in una furia mai puternica, si-repeti propusulu, si-i dederà cu pumnii totu in capu.

La acêst'a scena infernala au fostu de fatia: Nicolae Olteanu, Mihaila Lunca, si judele comunei, toti d'in Cetatea, de Balta.

D'in ce cauza i s'au intemplat aceste-a, nu potu spune, de ore ce nu mi-e cunoscutu; pote pentru câ e romanu!

Judece lumea, si Europ'a intreaga, cum se mesura drep-

tatea tiereniloru romani in seclulu alu XIX, in seclulu civilizatiunei, sê vedea si sê se convinga despre pusetiunea nostra.

Dar unde e dreptatea, unde sê ne capetâmu refugiu, unde mangaere, candu suntemu tractati ca vitele, si nu ne este iertatu nice sê ne plangemu. Pana candu vomu fi tractati totu asiè?

Ore mai sunà-va si pentru noi or'a, in care sê fimu liberi? in care sê nu mai fimu tractati ca unu cadavru fara sentiù, si voia.

Natiunea intreaga lipsita de drepturi, si apesata, fii ei batjocoriti, si batuti chiaru in localitatea deregatoriiei; acolo, de unde ar' trebult sê ascepti dreptate, in loculu acêstei-a tî-se impartu pumni, si de te vei plange, poti sê ajungi si in temnitia.

Despre alte abusuri, ce se intempla pre aici, ve voiu referi cu alta ocaziune.

Lugosiu, 17/29 maiu 1868.

(M.) — Respunsulu D-lui M. Besanu, asesoru la tribunallu comit., d'in nr. 73. Fed., datu la art. meu d'in nr. 58. Fed., m'a suprsinu intru adevèratulu intielesu alu cuventulu. M'a suprsinu, nu pentru câ dora n'asiu fi asceptatu de la Dni'a sa vi'unu respinsu, ci m'a suprsinu pentru tonulu celu nepasatoru si ciniculu, cu care e scrisu acelu tonulu mai alesu in partea lui d'in urma, si cu care tonu numai o cauza slaba sêu desperata se pote aperi. Eu intr'adeveru m'asi fi potutu dispensa de la ostenele de a-i replica Dniei Sale; not'a on. Redactiuni sub (*) replica de ajunsu. Adevèrulu e, câ sunt procedure, cari d'in unu punctu de vedere detiermuritu nu se potu justifica, si la cari se pote aplica dical'a: qui se excusat, incusat se; si cu dupa convingerea mea, procedur'a dlui B. fatia cu intrebarea venturata, o tienu de soiulu acêst'a. — Inse totu-si, fiindu câ respunsulu dlui B. cuprinde in sine unele sofisme, cari pre on. publicu cititorulu, care nu cunoscce impregiurârile de pre on. usioru l'ar potè seduce, m'asce de detiermura, ca deslucirile, respectivu argumentele Dniei Sale, sê de readuca la valorea loru propria. va sê dica: sê le devalvediu de totu.

Argumentele principali, cu cari d. Besanu voiesce a si-justifica procedur'a sa fatia cu motiunea dlui Radulescu, sunt aceste doue:

a) Câ in punct 2. alu motiunei dlui R., in care se cere deslegarea intrebarei nationale pre bas'a egalei indreptatiri, se cuprinde si punct 4., in care se cere, ca acêst'a deslegare sê se intemple in spiritulu, si dupa principiile proieptulu elaboratu de ablegatii romano-serbi; prin urmare acestu punctu 4. a fostu superfluu, fara intielesu logicu.

b) Câ motiunea dlui R. in punct 4. provocandu-se la proieptulu elaboratu de subcomisiunea dietale, si la proieptulu elaboratu de ablegatii romano-serbi, si anume pre acêl'a respingendu-lu, er' pre acêst'a acceptandu-lu, n'a avutu nici unu intielesu, dupa ce nici unulu nici altulu n'a fostu pusu pre mes'a congregatiunei; er' d. B. presupune ca faptu, câ nu 1/4, ci nici 1/20 parte d'in membrii congregatiunei n'au avutu cunoscintia despre aceste-a proiepte, nu le-au diresu, nu le-au combinatu, etc. prin urmare n'au potutu servi de basa la un'a consultare.

Sê respundemu antâiu la a). — Este d. Besanu intr'adeveru convinsu, câ punct 4. d'in motiune se cuprinde in punct 2, se cuprinde nu numai teoretice, in idea, ce nu platesc nemicu, ci se cuprinde de adevèru, in inbarbatu cu capacitate, si amicu de a combina logicu, nu credu sê fia convinsu despre acêst'a. Pentru ce? Pentru acea, câ unu omu cu capacitate si combinatiune, scie totdeun'a sê faca deschilnire intre expresiuni generale, si intre specificari detaiate. Expresiunile generale sunt de o natura elastica, le poti aplica in practica, pre cum voiesci, amesuratu sêu conceptulu privatu propriu, sêu si intentiuniloru ori intereselor private proprie, pre candu d'in contra specificarile detaiate eschidu ori ce siovaiture. Acêst'a a fostu caus'a, pentru carea d. R. nu s'a indestulitu cu expresiunea, sêu daca vi mai place, frasa generale, cea ce dlui B. si celoru de o parere cu densulu li s'a spusu si in decursulu desbateriloru. — Sê li se spuna mai odata? — Acêst'a frasa generale: egal'a indreptatire, frațietate etc. a fostu calulu de verga alu dietei liberali d'in 1861, ce'a ce se vede d'in representatiunile ei, facute la Majestate; pre acêst'a a calaritu si diet'a de acum de la inceputu; sub firm'a acestei devise s'a esmisu comisiunea dietale spre elucrarea unui proieptu de lege pentru nationalitâti; totu cu acestu principiu in gura s'a elaboratu proieptulu cunoscutu alu subcomisiunei dietale. Si acum? En! sê dici, câ acestu proieptu nu corespunde nici de câtu cerintelor egalei indreptatiri, — sê vedi cum vei dà de uciga-lu crucea. — Si eu intrebù pre d. B., despre care trebe sê presupunu, câ se tiene de cea 1/20 parte a congregatiunei, carea cunosce acestu proieptu, sê-mispuna dreptu, cu man'a pusa pre partea acea a peptulu, unde de comunu ar trebù sê jaca anim'a, crede Dni'a lui, câ acestu proieptu corespunde esigintelor unei egale indreptatiri? — Daca va dice, câ crede, atunci si eu lu-voiu stimà si pretiù pre Dni'a lui, intocma pre cum stimedia si pretiuisce Dni'a lui pre d. Rad., pentru convingerea sa positiva, — convingerea e de a se stimà in ori si cine — numai atunci ar fi fostu mai bine la motiunea dlui R. de locu a esi cu acelu emendamentu, cu care au esitu unii d'intre dd. unguri, câ adeca sê se primesca de baza elaboratulu acelei subcomisiuni, ca deplinu corespundictoriu. — Sêu nu crede? Eh! atunci ce vre? Ungurii credu. Ce platesc atunci o frasa generale, a carei intielesu, in aplicarea ei practica, o

forte, forte precariu si relativu? — Mi-ar placè sê audu, ca ar dice d. B. candu invitandu-se a primu unu oficiu i-elu ore, câ va capeti o plata cum se cuvine (frasa generala), spre n'ar aflà dni'a lui de bunu a intrebà, câ la câtu suie pl't'a acea? Sêu daca acceptandu bona fide invitatiunea, a-espèria, câ la tepulu sêu o remunerare de abiè diumetate d'in acea, ce a speratu, mi-ar placè, sê vedu, ce fatia ar face atunci? — Ma totu de a fitea, (cum dicemu noi banatoni), punct. 4. se cuprinde pre deplinu in punct. 2. — Este dle B.?

Acum sê respundemu la b). Aici avemu de a face cu sofisme Besaniane. — Intr'adeveru la prim'a vedèrê veni omului, sê creda, câ D. Besanu are dreptu. — Cine n'auditu, ca astfelu de proiepte de lege sê se atinga in o motiune, et quidem unulu pentru de a se respinge, altulu, pentru de a se acceptà, respectiv de a se recomendà, cari mi la 1/20 parte d'intre membrii congregatiunei nu cunoscce? — Nu suntu cunoscutu? Sermana congregatiunei d'iu Carasiu, ce testimoniu de saupertate pentru tine de la unulu pre carei t'ai primitu sub tepulu aripeloru tine! Vai si misiè de membrii tui, cari nici foie publice nu cutescu! — Pote fia? — Inse sê me erte d. B., acêst'a a o presupune n'a fostu iertat neci decâtu facatoriulu de motiune. Nu e totu insulu asiè de indresnetiu in presupunerile sale, ca si d. B. — Dar' apoi fia asiè, eu intrebù pre d. B., câ daca numai ast'a a fostu bub'a, (cea ce inse nu potu sê crede, dupa ce in intielesulu argumentulu de sub a), 4 se cuprinde in 2.) ore n'ar fi fostu o procedura cu multu mai logica de la d. B. — daca a voint'a dà expresiune convingerei proprie, sêu daca congregatiunea nu e o turma de oi, carea sê plece dupa celu ce are clopotulu in gromadi, (pleca dieu acêu, inca si diet'a dle B.!) sêu in fine dacà d. B. a voint'a ataca à tout prix motiunea dlui R. — n'ar fi fostu, dîcu, o procedur'a cu multu mai logica a pretinde de la acêst'a, ca mai nainte de ce s'aru incepe desbaterile meritorie, motorele sê produca ambele proiepte, si sê se precetesca? Si eu (me rogu, aici me folosescu de tonulu sêlenu alu dlui B.) in acestu casu, in credintia d'iu pre d. B. si pre toti partinitorii amendamentulu (Domne alu poteriloru, ce amendamentu!) Dniei Sale, câ noi esti-alaltine-amu fi in voitu Bucurosi la acêst'a, macaru sê se fle amenatu discussiunea pre diu'a urmatoria. — Numai d. B. n'a aflatu de bunu a face acêst'a, ci a proieptatu simpleminte a se lasà punct 4. afara, pentru ca acêl'a se cuprinde in punct 2. — Atâta totu. — Wir kennen unsere Pappenheimer.

D. B. voiesce, sê arunce pulbere in ochii publiculu romanu, candu se declara astfelu; „Eu incredintiediu pre toti partinitorii dlui Radulescu, câ daca ambele proiepte de lege se depuneau pre mes'a verde, — n'asi fi proieptatu stergerea punct 4, ci precum am spusu si in vorbirea mea, asi fi propusu alegerea unei comisiuni (dieu! de ast'a nu mi-adeuc aminte, câ sê fi dîsu d. B. la prim'a sa propunere), carea sê fia indetorata in doue dile a si dà opiniunea asupr'a proieptelor de lege.“ — Cumca acêst'a vre sê fia o mistificatiune, sê vede antâiu de acolo, pentru câ argumentulu principale alu dlui B. pentru stergerea punct 4 a fostu, câ acestu punctu se cuprinde deca in punct 2; consecinta va logica e, câ ori sê se fi depuse deca in proiepte pre mes'a verde, punct 4. a fostu superfluu, a fostu fara intielesu logicu. Daru se vede mai de parte d'in urmatori'a enaratiunea a intemplantelor. Rogâmu pre on. publicu sê judece singuru.

Èca asiè, pre cum dice d. B.

In diu'a antâia a congregatiunei generale, dupa mediatia, in urm'a convorbiloru private a unor romani mai buni, s'a aflatu cu scopu, a se face o motiune in intielesulu deja cunoscutu. Spre acestu scopu s'au adunatu fratii, fara inse sê fi fostu invitati formalmente, ci invitandu-se unii pre altii, si s'au luat lucrulu la discussiune. — In acêst'a consultare privata inca s'au aflatu d'intre frati, si anume unulu, d. Diaç., carei proieptatu a se lasà afara provocarea la desu atinselu proieptu de lege. Maioritaea precumpenitoria inse a postitu, a adaaage acea, ca punct. alu 4-lea Spre laud'a acelu d. Diaç. sê fia dîsu, cea de si d'insu a remasu in acêst'a conferintia privata in minoritate, totu-si venandu caus'a la tapetu in congregatiune, baremu s'a tienutu pasivu, si n'a pasitu activu in contr'a motiunei, ca si d. Bes. — Totu in acea conferintia detiermuritu, câ d. Radulescu sê faca motiunea, inse mai nainte sê o comunice cu d. comite. supremu (Apoi sê dica cine-va, câ nu suntemu loiali!) D. R. a dou'a di a comunicatu treb'a cu d. comite. supremu. Acêst'a le-a aprobatu tote pana la punct 4, pre care l'a doritu a se lasà afara. D. R. feresce nu s'a sentiù indreptatitu a implini dorintia Illustr. Sale. Asiè a trei'a di de congregatiune de locu la inceputulu siedintiei s'a scolaru d. R. premitendu o motivare mai lunga. — Me rogu bine a se insemnà cea ce urme dia, sunt impregiurâri merunte, cari servescu de cheia o deslegare momentosa. Unu membru de comitetu, unulu d'intre partinitorii motiunei, care a si sciutu de ea, intrà in sala, candu d. R. deja si-incepuse propunerea. Acelu membru, indata dupa ce cuprinse locu, sê si insinuà la d. supremu comite ca voituriu de a vorbi; in câtu d'insulu cu totu dreptulu cugetà, câ singuru va urmà dupa d. R. — Acêst'a vorbindu inca mai bine de unu patriariu de ora, in urma si-citi motiunea formulata, constatatoria d'in celea 4 puncte si o depuse pre mes'a congregatiunei. Acelu membru acum asceptà, ca sê fia provocatu la cuventu, — inse ce mirare? D. supremu comite strigà numele dlui Besanu. — Tote aceste-a sunt fapte, cari d. B. nu le pote negà. — Eh! da candu

insinuatu d. B. ? cu buna sema de locu la inceputulu pro-
miserii dlui R. — In contr'a cui s'a insinuatu ? La ce a voitu
si replici ? La ce ? intrebui eu, candu singuru motiunea, prin
Dni'a lui atacata, numai la capetulu cuventarei dlui R. s'a
predatu congregatiunei. Asiè dara d. B. macar cã n'a fostu
de fatia la conferint'a preliminarã, la carea inse a
fostu chiatu, numai n'a voitu s'e vina, a
scutu inainte, ce va s'e contiena motiunea dlui R. ? — Pen-
tri cã unu omu cu minte nu se va insinua la vorbire numai
in orbisii. Nu numai a sciutu, ci a fostu si preparatu cu
modificatiunea sa pentru punct. 4-lea ? — De unde a sciutu
d. R. ce va s'e propuna d. R., de s'a insinuatu de locu la ince-
putulu cuventari acestui-a ? de unde a sciutu, cã vine faimo-
sulu punctu alu 4-lea ? de unde a sciutu, cã proieptele de lege,
la cari se face provocare, nu se voru depune pre mes'a verde ?
cum de a fostu pregatitu, si inca, mi se pare, in o vorbire
maiuru intocmita, la modificatiunea sa ? — quis, quid, ubi,
quae auxiliis etc. ? — La tote acestea intrebãri, cine s'e ne
manda ?

D. Bosanu pote ne va respunde : an auditu : s'a respan-
du prin publicu. Bine e ! Inse d. B. a fostu preparatu comme
faut Asiè dara n'a lucratu d'in inspiratiunea cliptei ; asiè
dara d. B. a fostu resolutu a priori a trenti proieptulu roma-
nulu. Aici jace ascunsu epurele. S'e o spunu verde in fatia,
unde este convingerea mea, si inca si a altor'a — D. Bosanu,
eu pentru cã s'a angagiatu in diu'a precedente la unu domnu
mai mare decãtu dinsulu, a se face instrumentu in manele con-
traie, (pentru cã aici la noi se pune mare pondu pre ace'a, ca
un romanu s'e lucre in contr'a intereselor romane) ; s'eu
pentru cã s'a sentitu vatematu in ambitiunea sa personale,
care, asigurãmu pre on. publicu, e cam marisiora, pentru cã
conferint'a privata a decisu ce va fãra Dni'a lui ; s'eu cã dora
nim'a si caracterulu, lu-atrage cãtra acelea castre, cari nu sunt
de nostre ; s'eu pote pentru tote trei causele la olalta, — a pa-
sãtu la midilocu cu unu cugetu damnable, si cu o amenintare
secreta : lasa cã vi aretu eu voue, a pasitu la midilocu, a adusu
urburare, si spargere de intielogere, a aprinsu beserec'a cea
anta a concordiei, ca s'e si faca renume, si pentru ace'a, l'amu
umita, si lu-numimu de nou unu Erostrate.

Scriitorulu acestoru s're i-pare forte rou, cã e silitu a
pronunãia o judecata astfeliu de aspra a supr'a dlui B., pre
care altcum pentru talentulu si capacitate lu bucurosu l'ar
respectã. Pote fi, cã Dnici sale neci cã i-pasa de acest'a ju-
decata, — inse eu nu potu alfeliu, si chiaru pentru ace'a nu
mediu neci de cãtu a indrepta unu cuventu grave cãtra
Dni'a Sa, si cãtra toti acei romani cari manifesta cam aseme-
na portare. — Care vre s'e treca de romanu bunu, devotatu
caie sale natiunali, pre ace'a nu lu-pote misicã d'in calea
a, si dela sentimentulu s'eu, neci favore, neci necsu, neci in-
teresu materiale, neci adeverat'a ori intipuit'a vatemare a
ambitiunei sale personale. Nu e omu in lume, care s'e nu fia
silitu a suferi cãte odata nescari neplaceri, vatemãri in ambi-
tiunea sa. Si pre toti ne dore, pentru cã toti suntemu omeni
de slabitiuni. Inse pentru ast'a a d'ice, ca copiii cei mici :
nu me jocu mai multu cu voi, — nu se cuvine unui caracteru
firu barbatescu. Ast'a e convingerea mea. Si ast'a o d'icu
pentru ace'a, pentru cã am observatu, cã de candu a venitu D.
la aici la noi, cu diferite impregiurãri, d'in cause neinsemna-
te, copilaresci, si-a manifestatu esagerat'a sa susceptibilitate
si pretinsu a afectã o rola bizara, originale, — cea ce totdeu-
rã e semnulu unei ambitiuni personale enorme.

Si d. B. vorbesce inca despre ambitiunea personale a „pre-
sidentulu conducatori“ romani ! Lu-asigurãmu pre d. B. cã ne-
vã bucurã forte, candu amu observã o astfeliu de ambitiune
a Dni'a sa, pe cum o au manifestatu partinitori motiunei
dlui R., pentru cã acest'a e o ambitiune nobile, ambitiunea
de a folosi, unde si cãtu se pote natiunei sale, s'eu barem a
dovedi o vointia buna spre acest'a ; d'in contr'a ace'a e o am-
bitiune spuria si de totu damnable a lucrã cu totu pretiulu
a contr'a, numai pentru ace'a, ca s'e se dica : etã nu pre cum
voit voi, ci pre cum eu, — mai alesu candu respectivulu scie,
cã afara de cãti-va romani neci caldi, neci reci se mai afla in
l'andu lui o oste, noue contraria, la carea pote contã. — Lu-
asigurãmu pre d. B. mai de parte, cã in partea nostra dorere !
„conducatori pretinsi“ nu esistu ; unde ar fi noroculu s'e
d'ice, ca s'e i tiena pre frati in cãta disciplina, de carea atãta
nu avemu ? Lu-asigurãmu mai in urma, cã daca d. B. ne
fi onoratu cu presint'a sa la conferint'a nostra privata, la
care a fostu chiatu, noi buni bucurosi i-amu fi prelasatu
pre a de a propune singuru motiunea, carea o a propusu d.
R. — Asiè dara nu vatemarea ambitiunei personali a „con-
ducatorulu pretinsi“, a produsu articulu meu d'in nr. 58
Fed. si critic'a asupr'a portarei dlui B., ci dorere cea
de dela de anima, carea o sentiescu totdeun'a, candu vedu, cã
astfeliu de portare a unoru romani intieliginti ne indrepta-
reca a eschiamã cu lacrima in ochi : „perirea ta d'in tine
amã !“

La bucuri'a, respectiv gratulatiunea satirica a dlui B.,
— si aici se areta cinismulu. Dniei sale in tota golitiunea sa
— fatia cu primirea modificatiunei Dniei sale d'in partea no-
stra, si fatia cu d. Rad., pre care lu-stimedia si lu-apretiesce
pentru statornici'a sa, despre alt'a parte lu-compatimesce, cã
astfeliu de ostasi slabi la angeru, cari l'au parasitu in
midilocu luptei s. c. a., n'avemu ce s'e respundemu de cãtu
ne intorcemu de la ea cu gretia si indignatiune. — On.
publicu scie d'in art. meu d'in nr. 58. Fed. pentru ce s'a ve-
ditu partit'a romana silita a se alaturã la modificatiunea dlui
R. — Aici numai atãta mai adaugemu, cã acest'a modificatiu-
ne, dupa ce s'ar mai fi comentatu si fortiatu ace'a prin pre

sidiu, neci de cãtu s'a primitu de cãtra romani cu invoire po-
sitiva, ci afara de trei membri mai nainte partinitori ai dlui
R., cari vediendu manovrele, si sentiendu in carea parte bate
ventulu, s'au alaturatu la modificatiunea dlui B. cu adosur-
lu : de plina egalã indreptãre, — ceialalti la intrebarea
presideliu : „asiè dara este cu placere a primi astfeliu ?“ au
tacutu, s'au timentu de totu pasivi, pre candu partea dlui B.
cu sgomotu eschiamã, primimu ! primimu ! — Pote fi cã dlui
B. i-ar fi mai placutu ca venindu lucrulu la numerarea votu-
rilor, noi, ca de comunu, s'e venimu in o minoritate de 2—3.
voturi, cea ce in urm'a tacticei observate d'in o parte certa,
erã forte verosimulu. Inse s'e erte d. B., daca n'amu fostu pre
aplecãti a-i face acest'a placere. Atunci Dni'a sa cu buna
sema s'ar fi inganfatu si mai tare.

In fine ce se tiene de „lupt'a parlamentaria“ d. B.
si aici mistifica publiculu. Unu casu e numai o exceptiune. —
Preste totu si singuru neromanii de aici au recunoscutu, cã
lupt'a a decursu in modu parlamentariu, si pentru acea es-
presiunea dlui B. „astfeliu sunt arguminte dloru totdeun'a“
in cãtu prin ast'a voiesce a generalisã neparlamentarismulu
e, cã s'e nu d'icemu mai multu efronte. — Despre „St eck-
bri e f“ eu nu sciu nemica ; macar cã marturisescu sinceru,
cã nu e neci de cãtu unu lucru de prisosu a cunosce vietia
anteacta a unoru romani, cari prin pasirea si portarea loru
se potu face cu multu mai periculosi causei natiunali, de cãtu
insii contrarii neromanii.

ROMANIA.

Senatulu.

Siedinti'a de la 11/23. maiu 1868.

Se proceda la votarea legi pentru tutunu si se prime-
sce cu 28 bile albe, contr'a a 12 negre.

D. presidinte alu consiliulu de ministri presinta actele
si corespondint'a diplomatica timentu cu agintii straini, care
s'a cerutu de Senatu si se tramite comisiunei alese pentru a
le cercetã.

Se discuta si se procede la votarea legi pentru cump-
rãtoarea casei M. Ghica pe sema prefecturei de Ilfov si se
primesce.

D. ministru de finantie presinta votulu Camerei pentru
recompense natiunale acordata betranulu si venerabilulu
Asachi, cere apoi a se da urgentia legi pentru organizarea
armatei.

Siedinti'a se radica.

Adunarea Deputatiloru.

Siedinti'a de la 13/25 maiu 1868.

Adunarea procedendu in siedinti'a de sambata la desba-
tarea si votarea unu numeru de pensii, candu a venitu la
rendulu ei aceea dlui C. A. Rosetti, ce este pentru unu
termenu de optu ani, s'a facutu o propunere de d. Hurmuzachi
care a fostu adoptata fãra ca nimeni se vorbesca contr'a,
si prin care se dã dlui C. A. Rosetti, ca resplãtirea natiunale
trei mii lei pe luna reversiblu asupr'a familie sale. La sfirs-
tulu votãrii in totale a pensiuniloru a siedinti'a redicandu-se,
d. C. A. Rosetti a cerutu cuventulu la inceputulu siedin-
tiei adi, si venindu la tribuna a d'isu :

Domni deputati ! Alalta-eri cu ocaziunea votirii pen-
siunei mele, buna cuviintia a cerutu s'e esu d'in sal'a Aduna-
rei, si in acelu tempu dv. ati bine-voitu ami decernã un'a d'in
cele mai mari onori. Nu ve poteti indou domni deputati, de-
spre simtimentele mele de recunoscin'ta ; sciti inse cã daca am
potutu avè meritulu d'a merge necontentu p'acea-si cale, me-
ritulu ace'l'a nu este alu meu, ci alu predecesoriloru nostru, a
acelor'a, cari ne-au desemnatu acea cale natiunale pe care dv.
o aprobatu : a Campineniloru, a Vacaresiloru a acelor'a, cari
in tempu de 25 de ani au sciutu s'e ne tiene pe acea cale, s'e
ne impinga pe dins'a si s'e ne opresca d'a sioval ; a natiunii ro-
mane, care ne a facutu pe toti s'e credemu cu tari'a in virtutile
si destinãrile ei cele mari. Sciu la randulu meu, cã daca dv.
cu ocaziunea desbaterii unei mici pensii, ce mi se cuvine
dupa lege, mi-ati decernatu acea onore, scopulu va fostu s'e
dovediti in ori ce ocaziune, cãtu impãrtesiti, cãtu sustieneti
sintimentele si fãptele cele mari ale natiunii, la care toti pe
randu ati luat parte la 48—57—59 si 66. Scopulu dv. a fos-
tu s'e aretati, s'e dovediti celoru juni, cã ori cãtu de mari sacri-
ficia ar face, ele sunt totu deuna mici intro natiune, care scie
a resplãti cu atãta marinima, chiaru implinirea detorielor ;
scopulu dv. a fostu, a potè d'ice in numele natiunii, ori candu
si ori cui : — mergi, cã-ci credint'a ta te va man-
tu ! (Aplause.)

Acestu scopu odata, ce lati implinitu, odata ce copii vo-
strii v'au auditu ; odata ce ati potutu face ca cei mai slabi, s'e
nu mai pota sioval suptu nici unu pretestu, bine-voiti a-mi
primi ferbintea-mi rogatiune si a-mi dã cãte-va minute bun'a
dv. ascultare.

Sciti, dloru, cã cu cãtu e de frumosu si de usioru a dã,
cu atãtu este greu a primi, si darulu dv. este prea impovera-
toriu pentru mine, este o sarcina ce nu me simptu in stare
d'a o portã.

Sciti, cã resplãtirile se dau obicuinu la sferistulu cari-
erice politice a unu omu, lasati-me dar s'e credu, cã eu nu
mi-am sferistul inca carier'a, lasati-me se speru, cã nu voiti
se-mi impuneti trecerea mea la archiva d'acum si pentru totu-
deun'a, (Mari applause.)

Dloru, cu cãtu unu omu lupta mai multu, cu atãtu e
naturale s'e fia adese mai tare criticatu, mai tare lovit, si
cum eu speru, cã am s'e mai luptu inca, cum me temu, cã lu-

ptele au se fia inca, si se fia mari, ve rogu se retrãgeti votulu
dv. si etã de ce : o idea, o simpla idea, si pana candu ea nu
triumfa, pana candu rodele ei nu se vedu, multi, forte multi o
combatu ca vatematoriu, si numai dupa ce s'au vediutu rea-
lisate rodele o adopta ; cu atãtu mai cu sema dar aceste ata-
cari, aceste lupte sunt naturale intre omeni. Lupt'a daru esi-
standu, se va d'ice dloru, cã mia-ti datu mai curundu si prea
multu ; se va d'ice — si in acestu puntu ceea, ce se va d'ice,
cã Camer'a a datu acestu votu fiindu cã sunt intre membrii
ei cãti-va amici politici si personali ai mei, si acest'a mai cu
sema va avè unu ore care efectu, cã-ci se afla acum la guvernulu
amici politice si personali ai mei. Scutiti dar, scutiti chiaru
de umbr'a unei banueli representatiunea, natiunea. Si
daca mai tardiu se va dovedi, cã nu m'am poticnit si eu,
daca se va dovedi, cã natiunea n'a fostu espusa si prin mine
d'a vedè esemplulu celu mai reu : unu omu resplãtitu, care nu
si-a indeplinitu misiunea pana in capetu, daca atunci veti mai
crede, cã fãptele mele respundu la asceptarea dvostra, si veti
avè acele-si sintieminte, veti dã atunci, ca unu indemnu si o
incurãgiare ; de care eu nu mai am trebuintia acum pentru a
merge inainte, binevoitorea si tutelãr'a dvostra protectiune
acelor'a, caroru eu atunci nu le voiu mai potè dã nici unu
esemplu si nici o protectiune. (Aplause.)

D. Carpu luandu cuventulu, d'ice cã refusulu dlui Ro-
setti nu pote ingagiã intru nimicu pe Camera. Nu este dlui
celu competentu a judecã de meritele sale proprie, si dlu. Car-
pu tocmai pentru cã e adversariu alu dlui Rosetti, cere, ca
Adunarea s'e-si mantia votulu. De Carpu intrebã apoi pe Mi-
nisteriu ce s'a facutu cu medalia ce s'a otaritu in Constituan-
te a se dã Locotenintei Domnesci si ministriloru de la 11
Februaru.

D. Ministru de Interne respunde, cã Consti-
tuantea na datu nici unu votu in acest'a privintia. S'a emisu
numai o asemenea dorintia, si d. Lascaru Catargiu, atunci pre-
sidente alu consiliulu a d'isu, cã nu este numai locotenint'a
si Ministeriulu de la 11 februaru cari merita acest'a onore ;
sunt si alte persoane, cari au lucratu totu atãtu si cari au ace-
le-asi drepturi celu pucinu. D. Lascaru Catargiu a promis, cã
va avisã si dsa aviseza pana asta-di. S'asteptãmn alte oca-
ziuni mai mari unde, s'e dãm d'icã dovedi de patriotismulu si de-
votamentulu nostru, si atunci vomu votã medalie celoru, ce
le voru meritã, si pote cã insu-si d. Carpu va potè atunci do-
bindi un'a.

Ne mai fiindu nimicu de d'isu in acest'a cestiune, adu-
narea luã in desbatere unu proiectu de lege, prin care se dã
in intreprindere, indestularea cu pane a armatei dlui Thie-
baut, de termenu pe diece ani, cu indetorire ca numitulu s'e
dee panea buna si totu deuna cu 10 bani la oca mai efitnu
d'in ceea ce se va vinde.

Proieptulu s'a primitu cu 78 bile albe contra 29 negre.

D. Hurmuzachi a depusu adi, in applausele maiori-
tãtii Adunãrii raportulu comitetulu delegatiloru pentru con-
cesiunea cãiloru ferate, si s'a pusu la ordinea dilei, in Nr. viit.
vomu publicã acestu insemnatu raportu, care intereseza d'in
tote puncturile de privire pe toti Romanii.

Ministru de finantie a depusu unu proiectu de lege
pentru modificarea unoru articli d'in legea de perceptiune,
si Adunarea apoi a luat in desbatere proiectulu de lege vo-
tatu mai antãiu de Senatu pentru importulu graneloru stra-
ine in porturile comerciale de pe malurile Dunãrii.

Siedinti'a de la 14/26 maiu 1868.

Se facu comunicãrile dilei. Se procede apoi la votarea
pe articli a legi pentru intrarea fãra tacsã in tiera a cereale-
loru straine, votata deja de Senatu. Art. I, II, III, IV, V, VI,
VII, VIII, IX si X se voteza fãra discutiune, si se primescu
cu 74 bile albe, contra 10 negre.

Se ia in desbatere proiectulu de lege pentru unu creditu
de 328,477 lei vechi dilapidati de directorele prefecturei do
Iasi, Iorga.

D. Chitiu raportore alu comisiunei financiare,
da citire raportulu, care se pronuncie pentru acordarea cre-
ditulu, inse guvernulu s'e urmaresca pe impiegatii, cari au
delapidatu. Comisiunea este inse despartita in trei păreri.

D. ministru Bratianu, dupa ce areta imprejura-
rea si cum d. Iorga a fostu condamnatu numai la 10 mii lei
amenda, spune cã este dreptu, ca Statulu s'e platesca numai
acele sune cari au fostu incredintate dlui Iorga ca directore
dupa prescriptiunile legiloru, er' nu si aceloru cari in locu do
a depune detoriile loru cãtra statulu acolo, unde cerea legea,
le-au depusu la d. Iorga, ca la unu intermediariu. Dupa o
discutiune mai lunga fu primita propunerea dlui min. Bra-
tianu.

D. D. Ghica sustiene, cã daca cele trei opiniuni ale
comisiunei nu s'au primitu, proiectulu trebue tramisu era la
comisiune.

Se pune la votu de nou proiectulu guvernulu si se re-
spinge cu 57 voturi contr'a 33 d'in 90 votanti.

D. ministru I. Bratianu d'ice, cã va veni cu unu
altu proiectu de lege care se respunda cu trebuintiele ce s'au ga-
situ in tempulu discutiunei.

Apoi depundu prin mesagiu tabloulu de repartitiunea
a celoru 14 milioane conformu votulu Camerii, cere s'e se tri-
mita la comisiunea bugetara, pe care o va provoã peste cã-
te-va dile, prin presintarea bugetelor pe anulu viitoru.

D. A. Lahovari, luandu cuventulu, multumesce
guvernulu pentru presintarea tabloului, si cere ca comisiu-
nea la care se va trimite, s'e se ocupe de urgentia cu acest'a
repartitiune. Roga apoi pe d. ministru ca s'e aduca cãtu mai

curându Camerii unu proiectu de lege pentru modificările necesare la legea de contabilitate, proiectu care s'asigure mai bine averea țării.

Se pune în desbatere unu proiectu de lege pentru beuturile spirituoase.

Noutăți Straine.

FRANCIA. Perțitiunea către senatu, facută la anutul Romei și compusa de omeni, cari si-ieau refugiu la denunțările cele mai ridicole și mai fa se, s'a decisu, trecendu-se la ordinea d'leii. Cerințale, ca s' se garanteze libertatea instrucțiunii mai înalte, s'a respinsu, fără ca adevăratii amici ai libertății s' se asle vatemati prin respingerea acest'a, pentru că d'in cuventările clericalilor și a le asecliloru loru e lucru invederatu, că ce va s' d'ca darulu d'in manele acestea și in sensulu omeniloru de felulu acestu-a. Cardinalulu Bonnechose a dechiaratu, că si elu cere libertatea instrucțiunii mai înalte, dara numai asie, deca regimulu prin mililoce administrative și judetiale aru împedecă abuzulu, ce s' aru pot' face cu acea libertate. Domnii acesti-a pretindu, dupa martur'sirea loru propria, libertate privilegiata, care s' conceda clerulu, a si-mar' „influenț'a sa și a domn' preste societate.“ Forte ni meritu respunse la acest'a dlu Sainte-Beuve, că francesii voiescu libertate comuna, universala pentru toti. Contra fceera, in care se împed ca clericali, se vede si d'in aceea, că iu ac la-si momentu pretindu libertatea instrucțiunii mai înalte, și provoca pre regimu, ca in numele dogmei și a creștintei s' puna stavila scrutărilor științifice. Pana unde merge fanatismulu clerulu francce cu mai înaltu, vedemu d'in epistol'a episcopulu d'in Alg'ria cătra guvernatoriulu țierei. Generalulu Mac Mahon adeca ascrise crudele casuri de antropofagia, unui fe iu de monomania produsă prin fometea cea mare. La acest'a respunde episcopulu in mania sa apostol'esca urmatoriele: A esp'ică aceste fapte de uci lere prin inflamarea creriloru, care omore voia libera, pre cum facu medicii materialisti, va s' d'ca a aperă tote crimele și a incuragiă la de acelea. — Știința libera, pre cum o dorescu clericali, aru depinde numai de la prescisele papei și aru deveni s'erbitori'a teologi, ca in evulu mediu.

Cavalerulu Nigra, reprezentantele Italiei, avu in 24 maiu au l'intă la imperatulu spre a-i predă epistol'a regelui Victoru Emanuelu, in care i-se notifica casatori'a principelui Umbertou.

In palatiulu reg'escu se facu pregatiri pentru caletori'a principelui Napoleonu la Constantinopolea. Pre cum se vorbece principele va caletori prin Stuttgart și München la Vien'a, unde va petrece doue d'le cu familia imperatesca in castelulu de Schönbrunn; de acd apoi si-va continuă caletori'a pre Dunare in giosu. Principes'a Clotilda va petrece in absentia principelui in castelulu Meudon, impreuna cu pruncii s'ei.

— Principele e insotitu da doui ajutanti și unu oficialu mai înaltu d'in bransi'a diplomatice. — D'in cercurile bine instruite se asigura, că principele n'are misiune politica; acest'a inse nu împedeca, ca omenii s' aduca in legatura cu acest'a caletoria o multime de combinatiuni politice, mai multu s'eu mai putienu probabile.

La alocutiunea cardinalulu d'in Rouen imperatulu Napoleonu respunse urmatoriele: Beserica e santuariulu, in care se conserva neatinse marile principie ale moralei crestinesce, ce înalta pre omu mai pre susu interesele sele materiale. S' impreunamu dara cu creștint'a parintiloru nostri semtiulu progresulu și s' nu separamu nici odata iubirea cătra D'lieu de s'ebirea cătra patria. — In modulu acest'a vomu fi mai putienu nedemni de scutul d'ieescu și vomu pas' prin tote impedecamintele cu fruntea înaltata pre cararea detorintei. — Ti-multiamescu pentru gratu'ările, ce le oferesci imperatesei și fiului meu; binecuventarea ilustrulu s'eu nanasiu și rugatiunile clerulu d'in Franca i-voru aduce norocu."

ITALIA. D'in Rom'a de vinu sciri despre organizarea unui batalionu de voluntari americani. Formarea unui atare batalionu e acceptata in principiu, deca va sucele episcopiloru americani, a aduna numerulu recerutu și fondurile necesare pentru transportulu loru la Rom'a, pentru sustinerea loru in decursu de trei ani și transportarea loru in patria. Batalionulu se va recruta d'in americani dupa mustra venatoriloru pedestri francesci. Statulu efectivu e statoritu in sum'a de 6000. Episcopiloru li s'a recomandat, s' trameta numai catolici și inca de aceia, cari nu sunt suspitunati, de a fi fenianisti.

Ca comandante alu batalionulu e denumitu unu generalu catolicu alu uniunii americane, cu gradulu unui locutieninte de colonelu. Ceialalti oficeri inca voru fi americani.

GRECIA. Guvernulu grecescu adi mane va veni in mare perplexitate. Candu se pertracteza ce-

stiuni administrative, ministerulu dispune cu majoritatea camerei, dar' nu e asie, candu se pertracteza cestiuni politico-natiunali, cum este primirea in camera a deputatoru d'in Candi'a. La sosirea in Aten'a a primulu deputatu d'in Candi'a, se vorbi, că elu nu e de cătu tramisulu guvernulu provisoriu d'in Cret'a siare de a face cu comitetulu pentru ajutoriu. Nu preste multu tempu a sositu faim'a, că cu nai'a „Enosis“ mai vinu 10 deputati candioti. In Syr'a au fostu primiti cu flamure natiunali, cu mare entuziasmu și cu salve de tunuri. Unulu d'intre deputati voindu a multum' poporulu pentru ovatiunea, cu care i-a primitu, s'a adoresatu cătra poporu cu una cuventare insuflitoria, la cătra, d'in multime resunau ca respunsi: „S' traiesca unirea Candiei cu Grecia! S' traiesca bravii candioti și reprezentantii loru adevăratii!“ Patru vapore turcesci au inceputu a-i persecută, dar' nu i-a potutu prinde. Reprezentantele Turciei in Aten'a a protestatu contra primirea deputatoru candioti in camera, d'in contra s'a dechiaratu a se departă d'in Aten'a. — In Candi'a se facu agitatiuni mari pre langa protectoratulu Angliei; guvernulu provisoriu candiotu s'a dechiaratu contra. Insurgentiloru li-au suceu a portă era căte-va invingeri a supra turciloru; mai de curenđu au batutu si pre basi'a Sav'a (prusu renegatu) și au ocupatu preste 2000 capete de oui, ce li va prinde bine insurgentiloru, că-ci n'au ce manca.

Varietăți.

** (Cancelaria statistica.) Se vorbece, că ministrulu de finantie ar' voi a înființă o cancelaria statistica, a careia chiamare ar' fi de a aduna date statistice, pre a caroru base se voru face reformele de contributiune.

** (Populatiunea Pestei) cresce in mesura mare. Dupa aretarea oficiala, de la S. Georgiu pan'acum, s'au asediatu in Pest'a 243 familie, d'in contra au emigratu numai 25 familie. Se d'ice, că majoritatea d'in cele 243 familie, sunt familie jidovesce.

** (In Aradu se va înființă unu liceu.) Pentru acoperirea șeseloru se va introduce unu liceu d'in intreursurile fundatiunei Bibicesane; cetatea Aradului a oferitu 40,000 fl. pentru acoperirea șeseloru de d'idere.

** (Despre caletori'a principelui Napoleonu) se vorbece forte multu. Dupa informatiunile mai noue ale diurnaleloru francesce, principele a plecatu d'in Paris la 2 iuniu. In caletoria va petrece mai multe d'le in Baden-Baden, Vien'a și Bucuresci. De aci va merge in Constantinopole și Aten'a. Ni servece spre bucuria scirea, că principele Napoleonu in caletori'a sa va visită și romantica țiera romana, Transilvania.

** (Dispusetiune ministeriale.) D'in partea ministeriului de finantie s'a facutu dispusetiunea că, pana candu se va scăritiă pretiulu sarei, resp. pana se va introduce sistem'a noua pentru a împedecă lips'a, ce s' ar' pot' nasce in unele locuri, comunele se închiaie contrate cu comercianti de credetu bunu, ca acesti-a s' fia îndetorati a aduce atât'a sare, căta e de lipsa pe sam'a publiculu. Ministerulu asigura pre comercianti, că cu ocaziunea introducerei sistemiei noue, i va desdaună pentru sarea, ce se afla in depusetiunea loru.

** (Multiumita publica.) Dnulu Georgiu Popu, proprietariu in Basesci avu fragedimea de a-mi veni in ajutoriu intru depunerea doctoratulu și censurei advocatiale cu sum'a frumoasă de 200 fl. v. a. — De-si o atare fapta nobile și generosa unie'a s'a multumita și recunoscuta si-o are in dulcet'a consciinței nobilei ei facatori, totu-si subscrisulu mitienu de cea mai placuta detorintia, si pe calea publicității a-i esprima cea mai adanca multiumita. Dr. J. Nichita, avocat.

** (Bibliografia.) Au esitu de sub tipariu romanulu intitulatu: „Fetele lui Barabas“ doue volume 8, de 40 cole. Se afla de vândiare la librariile George Ioanide et Comp, la Socce și comp. Varta, Poper, strada germana și la redactiunea Monitoriulu oficialu, pe pretiu de 9 lei vechi amendou volumele. — Domnii de prin districte se potu adresă la librariile d'ni Ioanide et comp. s'eu la redactiunea Monitoriulu oficialu.

** (Justitia ungresca.) In comitatulu Scepusiului se întemplă că, una damă de rangu avuse ce-va certa cu o țierena — care lucrase la judele procesuale; țierena — la indemnulu nu se scie cui, a intentatu procesu criminalu in contra domnei. Judele proc. nu preste multu tempu adusesse decisiune, in urm'a carei-a domna fu condamnată la amenda de bani și la una închisore de 8 d'le. Dupa ce i se facu cunoscuta sentința adusa, fără intardiare a si recursu la comitatu. Asesorii comitatulu — mai toti amici ai judelei procesuale, au aprobatu decisiunea judelei procesuale. In atari impregiurări mentiuat'a domna nu a avutu altu remediulu de a scapa de rusinea acest'a, decâtu a apelă la tabla regesca.

Judele procesuale inșe a tramisa replic'a muierei, ci o țienū la sine și asie recursulu nu avu nici unu rezultat. — Tabl'a reg. inșcintiandu-se prin avocatulu damei incusate, a emanatu ordinatiune, prin care cere, ca d. judele procesualu se tramita actele, elu inșe folosindu-se de ocaziunea binevenita, tramise indatu pre acusat'a la închisore. Pana, ce se debeat' caus'a acest'a la tabl'a reg. si in fine la ministeriu, domn'a mentiuat'a și petrecu degiă tempulu in închisore.

** (Serbarea d'leii de 2/15 maiu) se întemplă si la Gherl'a

in 18 Maiu, prin unu numeru însemnatu alu întieleginții, mane d'in Gherl'a, Desiu și giuru. Resunetulu „De septem te Romanos“, cantatu cu una insuflitore, inspirata prin pregiurările grandioase, precum este o serbatoria a 2/15 maiu 1848, revocă in minte evenemintele mari d'in Campulu Libertății. Se țienura toaste pentru barbati nostri illustri, și intre impregiurările cele mai grele remasera operatori ai santei nostre cause natiunali, precum sunt: Baritiu, Rătiu, Hodosiu, Acsente, etc. Fia, ca puternicii s' s' se deschida o data urechile d' înainte-a vocii dreptății, carea nu inceta de a-o insultă și de a stigmatiză cu totu d'le de nume.

Indreptare. Nr. 72, Foisior'a, colon'a 1, s'irulu 1, locu de „si-o ea tã gona“ s' se ceteasca: si-o ia in gona. Nr. 72, Foisior'a, colon'a 3, s'irulu 21, in locu de „er' mine c'a“ s' se ceteasca: er' dominec'a. — Nr. 73, Foisior'a, la citatiunea itala in locu de „elli peccati“ s' se d'ca: pelli peccati; er' in locu de „morto sapolto“ s' se ceteasca: morto, sepolto.

Sciri electrice.

München, 29 maiu. Regin'a d'in Portugalia caletorindu la scaldele de Ems a sositu aici, unde petrece căte-va d'le.

Alesandria, 29 maiu. Viceregele va pleca probabilmente mane la Brussa.

Vien'a, 2 iun. Comisiunea casei domnilorunalaturatu la decisiunile casei deputatoru relative la legea de usura. Mai departe a primitu legea pentru advocatura, cu schimbări neînsemnate. Sectiunea prima a casei deputatoru a primitu tratatulu de navigatiune cu Angli'a. Senatul confederatiunei electice dechiară fatia cu faimele tendintioase, că reprezentantele Austriei nici n'a datu nici n'a vidimatu poștilorulu pasuporturi pentru Galiti'a.

Bucuresci, 30 maiu. Reprezentantii Francei și a Angliei sunt impoteriti a face pasi, spre a sp'gini cerințele Austriei in cestiunea jidoviloru. Ședința camerei s'a prolongitu pana la 12 Juniu.

Parisu, 29 maiu. Senatul a votatu astadi legea de reuniune cu 86 voturi, contra 24.

Vien'a, 2 iuniu. Protestulu papalu contra legiloru confesiunarie e fără însemnatate. — Beust pledă pentru o procedura precauta fatia cu darea cupone, pentru că au incursu multe proteste d'in țierele straine.

Lisabonu, 28 maiu. Scirile de pre campu de resboiu d'in Paraguay n'au ore care însemnate. Lopez se afla cu simburele armatei și cu provisiunile de resboiu in Tebicori; ataculu in contra Humay se ascepu in tota d'ia.

Aten'a, 23 maiu. Regimulu se afla in pusecune critica; opusetiunea se întaresce. Deputatii d'in Cret'a ceru a fi recunoscuti de regimu și introdusi in camera. Reprezentantele Turciei amenințale, că va recere paspoartele, dacă camera primesce preputatii creteni; ceialalti reprezentanti afara de rusescu, spriginescu acest'a nota.

Vien'a, 30 maiu. Principele Napoleonu, amiatu oficialmente, a refusat cu multumire aparținimintele, ce i-le dedese imperatulu spre dispusetiune.

Vien'a, 30 maiu. Principele Napoleonu s'ocotă in Vien'a la 6 Juniu. Senatul imperialu se amiatu pana in 15 l. c.; sesiunea dietelor se incepe in Augustu. Baronulu Halbhuber s' fia desemnatu, locutieninte in Moravi'a.

Vien'a, 30 maiu. Ambasadorulu rusescu ca tele Stackelberg s'a decoratu cu crucea ordulu Leopoldinu.

Berlinu, 29 maiu. „Krzztg“ și „Nordd. Ztg.“ retiparescu art. IV. alu păcii d'in Prag'a, și duc d'in acela, in contra espusetiuniloru foștilor francesci, că cuventarea de tronlu la închiaierea lamentulu de vama nu contine o manifestatiune oficiala despre pacea de Prag'a, ci numai un avisu la drepturile concese coronei d'in Prnsia. Tratatele de vama și aliantia. Dispusetiunea acest' articlu despre legatur'a natiunala intre confederatiunea de nordu și staturile de sudu accepta in realizarea sa.

Dresd'a, 30 maiu. Cuventarea de tronlu a regulu la închiaierea dietei, recunoscete lucrările ei, și cari s'au pusu basa legala pusetiunei schimbate Sasoniei in a fara; Sasoni'a si-a castigatu opusetiune stimata in confederatiunea de nordu, și a restituit una ordine noua, adoptatiunea referintiloru Sasoniei. Legele amintescă finantie favoravere ale Sasoniei, și introducerea juriulu, stergerea pedepsei de mort.

Berlinu, 30 maiu. Asta-di s'a ratificatu tratatulu comercialu germano-austriacu.

Proprietariu, redactoru respundietoriu și editoriu:

ALESANDRU ROMANU.